

Torsdagen den 28 november 2019

P9_TA(2019)0077

Situationen i Bolivia

Europaparlamentets resolution av den 28 november 2019 om situationen i Bolivia (2019/2896(RSP))

(2021/C 232/05)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av uttalandena från kommissionens vice ordförande/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 22 oktober 2019 om valförfarandet i Bolivia, och av den 15 november 2019 om situationen i Bolivia,
- med beaktande av uttalandet av den 21 oktober 2019 från Amerikanska samarbetsorganisationens (OAS) valobservatörsuppdrag i Bolivia,
- med beaktande av uttalandet av den 10 november 2019 från gruppen för granskning av valförfarandet i Bolivia,
- med beaktande av uttalandet av Michelle Bachelet, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, av den 16 november 2019,
- med beaktande av den konstitutionella folkomröstningen som hölls i Bolivia den 21 februari 2016,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om situationen i Bolivia,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,
- med beaktande av de senaste pressuttalandena från den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna om Bolivia, särskilt av den 23 oktober, den 12 november och den 19 november 2019,
- med beaktande av Bolivias konstitution,
- med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Den 20 oktober 2019 hölls president- och parlamentsval i Bolivia i en situation som var väldigt polariserad på grund av president Evo Morales omstridda person och kontroversen kring godkännandet av hans kandidatur.
 - B. Efter att 2016 ha förlorat en folkomröstning om en ändring av Bolivias konstitution ställde Evo Morales upp i valet för en fjärde mandatperiod med författningsdomstolens godkännande, ett beslut som med all tydlighet visade på brister i det bolivianska rättsväsendets oberoende.
 - C. När över 80 % av rösterna hade räknats av TREP-systemet för snabb och säker överföring av preliminära resultat slutade den högsta valdomstolen att rapportera om de preliminära resultaten. I detta skede visade siffrorna tydligt på att det skulle bli en andra valomgång. 24 timmar senare presenterade den högsta valdomstolen uppgifter som enligt ett uttalande av OAS på ett oförklarligt vis pekade i en annan riktning och som därmed drastiskt ändrade valutgången och urholkade förtroendet för valförfarandet. Författningsdomstolen uteslöt möjligheten att hålla en andra valomgång på grund av att den nödvändiga procentuella skillnaden på 10 % mellan de två främsta kandidaterna hade uppnåtts.
 - D. Den högsta valdomstolens handlande utlöste meningsskiljaktigheter och misstankar om valfusk, inte bara bland oppositionskandidaternas anhängare utan också bland nationella och internationella observatörer och en majoritet av det internationella samfundet.
 - E. President Morales utropade sig offentligt till segrare i valet, redan innan alla officiella resultat hade överförts och offentliggjorts.

Torsdagen den 28 november 2019

- F. De uttalanden som kom från OAS, EU och det internationella samfundet gav uttryck för stark oro över det omotiverade avbrottet i rösträkningen, vilket antyder att valkommissionens observatörer kan ha varit partiska. Rekommendationen från de nationella och internationella partnerna var att genomföra en andra valomgång som en väg ut ur den politiska krisen.
- G. Det oväntade avbrottet i rösträkningen och president Morales utropade seger ledde till massiva protester och mobilisering såväl bland oppositionsanhängare som bland president Morales egna anhängare. Dessa demonstrationer har skapat stark oro bland hela det internationella samfundet och har hittills lett till att minst 32 människor dödats, hundratals fler skadats och över 600 gripits. Landet plågades av livsmedels- och bränslebrist, vilket fått allvarliga följder för civilbefolkningen på grund av gatublockader som organiserats av Moralesanhängare. Det finns oro över våldet, uppgifterna om onödigt och oproportionerligt våld från säkerhetsstyrkornas sida och samhällets sammanbrott.
- H. Den myndighet som ansvarade för att administrera valet saknade all trovärdighet, då en av dess medlemmar sade upp sig under rösträkningen. Oppositionen erkände inte resultatet av ett val som genomförts under sådana omständigheter, och fördömde det påstådda valfusket.
- I. EU skickade inte ett fullvärdigt valobservatörsuppdrag utan företrädde endast av en liten teknisk grupp med tre lägre tjänstemän.
- J. I syfte att återupprätta förtroendet gick både regeringen och valmyndigheterna med på att en professionell grupp från OAS skulle genomföra en teknisk, bindande granskning. Granskningen fick stöd från FN:s generalsekreterare.
- K. Den OAS-granskning som publicerades den 10 november 2019 avslöjade att det skett omfattande oegentligheter och manipulering under valet, och den innehöll krav på att valresultatet skulle ogiltigförklaras liksom rekommendationer om ett nytt valförfarande som skulle inkludera nya valmyndigheter för att säkerställa trovärdiga val.
- L. Efter presentationen den 10 november 2019 av granskningsrapporten från OAS, med krav på att valförfarandet skulle ogiltigförklaras och göras om, avgick många högt uppsatta ämbetsmän, däribland presidenten, vicepresidenten, senatens ordförande och företrädare för valmyndigheten. Evo Morales och några medlemmar av hans regering tvingades avgå, lämna landet och överge sina uppdrag. Högt uppsatta medlemmar av de väpnade styrkorna föreslog att president Evo Morales borde avgå. De väpnade styrkorna och polisen bör avhålla sig från att påverka den politiska processen och bör stå under civil kontroll.
- M. Jeanine Áñez undertecknade ett omtvistat dekret som skyddar de väpnade styrkorna från åtal till följd av åtgärder som de vidtar i syfte att återställa den allmänna ordningen.
- N. Ett flertal avgångar ledde till att andre vice talmannen, Jeanine Áñez, tog över som interimspresident för att snabbt utlysa ett nytt presidentval, eftersom det är det enda demokratiska och konstitutionella sättet att lösa den rådande krisen.
- O. Både under- och överhuset i Bolivias parlament antog enhälligt den 23 november 2019 lagstiftning som banar väg för ett nytt presidentval, och som därefter undertecknades av interimspresidenten Áñez. Den antagna lagstiftningen förbjuder dem som har tjänstgjort som president under två på varandra följande perioder att ställa upp för omval, vilket betyder att Evo Morales inte är valbar.
1. Europaparlamentet välkomnar att båda kamrarna godkände lagstiftning för att förbereda nästa presidentval, men anser att det krävs ett nytt val så snart som möjligt för att återställa stabiliteten i Bolivia och stöder därför målet att utse en ny oberoende valdomstol som säkerställer transparenta val. Parlamentet uppmanar interimsmyndigheterna att ta ansvar för förfarandets trovärdighet genom att anordna ett korrekt genomfört och inkluderande val där de politiska aktörerna har möjlighet att konkurrera i enlighet med det bolivianska rättssystemet och den konstitutionella ordningen.
 2. Europaparlamentet kritiserar de bolivianska myndigheternas brist på insyn och trovärdighet och deras försök att begå valfusk, vilket undergräver de bolivianska medborgarnas rätt att välja president på ett fritt och demokratiskt sätt. Parlamentet anser att försöket till valfusk är ett allvarligt brott. Parlamentet påminner om att valet enligt boliviansk lagstiftning måste ogiltigförklaras och personer och organisationer som är inblandade i sådana olagliga processer automatiskt måste uteslutas från valorgan.

Torsdagen den 28 november 2019

3. Europaparlamentet tar kraftfullt avstånd från det våld och den förstörelse som följde efter valet den 20 oktober 2019, uttrycker sitt deltagande med offrens anhöriga och begär att de som bär ansvaret ska ställas inför rätta.
 4. Europaparlamentet uttrycker sitt fulla stöd till och erkännande av OAS-valobservatörernas arbete, som utförs under extremt svåra förhållanden i Bolivia.
 5. Europaparlamentet välkomnar beslutet att dra tillbaka militären från områdena där det pågår protester och att upphäva en lag som gav dem stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller användningen av våld. Parlamentet uppmanar säkerhetsstyrkorna att agera måttfullt och med återhållsamhet i samband med upprätthållandet av säkerheten och den allmänna ordningen. Parlamentet efterlyser snabba, opartiska, transparenta och noggranna utredningar av våldet och att de som bär ansvaret ska ställas inför rätta.
 6. Europaparlamentet uppmanar de nya interimsmyndigheterna att vidta de åtgärder som krävs för att förändra situationen, återupprätta förtroendet och tilltron samt organisera valförfarandet, som är deras huvudsakliga uppgift. Parlamentet efterlyser en dialog som syftar till att genast anordna ett nytt demokratiskt, inkluderande, öppet och rättvist val, med en nysammansatt valmyndighet, som en väg ut ur krisen, samtidigt som politisk vedergällning undviks. Parlamentet uppmanar expeditonsregeringen att inte vidta några destabiliserande åtgärder som skulle kunna förvärra situationen.
 7. Europaparlamentet välkomnar den medlande roll som EU och den katolska kyrkan har spelat genom att bidra till en överenskommelse mellan parterna om att genomföra ett fritt, inkluderande och öppet val inom den fastställda tidsramen och i enlighet med den bolivianska konstitutionen.
 8. Europaparlamentet upprepar att respekt för rättsväsendets oberoende, politisk mångfald samt mötes- och yttrandefrihet för alla bolivianer, inbegripet bönderna från landets ursprungsbefolkning, utgör grundläggande rättigheter och är grundvalen för demokratin och rättsstaten.
 9. Europaparlamentet begär att det nya valförfarandet ska genomföras i närvaro av trovärdiga och transparenta internationella observatörer, som är fria att utföra sitt arbete och delge sina oberoende observationer.
 10. Europaparlamentet är berett att bistå i ett sådant valförfarande och uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att skicka ett fullvärdigt EU-valobservatörsuppdrag.
 11. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Bolivijs regering, det andinska parlamentet samt Parlamentariska församlingen EU–Latinamerika.
-